

Možnosti občanů po novele stavebního zákona

Mgr. Vendula Zahumenská, Arnika

2018

Šlechtová k novele:

- ▶ „Pokud se žádá o stavební povolení, vždycky je obec, která hájí zájmy své obce, přítomna prostřednictvím územního plánu, kde je účastníkem řízení, a samozřejmě stavebního povolení i zákona o EIA, to znamená získávání posudků vlivů na životní prostředí. Čili nikdo není vyloučen. Pouze se navrhuje tímto pozměňovacím návrhem, aby spolky podléhaly zákonu o ochraně přírody a krajiny a ne správnímu řízení,“ uvedla Šlechtová.
- ▶ Zdroj: https://zpravy.idnes.cz/novela-stavebniho-zakona-ve-snemovne-dwe-/domaci.aspx?c=A170405_102143_domaci_kop

§ 70 – žádost o informování

- ▶ § 70 odst. 2 nezměněn
- ▶ Informace o zásazích a zahajovaných správních řízeních
 - ▶ Výslovně požadovat informace o zahajovaných řízeních podle STZ
 - ▶ Výslovně požadovat informace o jiných zásazích spočívajících ve vydání závazného stanoviska pro územní řízení

Žaloby

- ▶ Úřad informace nezasílají (kde se nezveřejňuje na desce)
 - ▶ žaloba na nezákonný zásah § 82 soudního řádu správního
 - Rozsudek, který by:
 - I. konstatoval, že nezaslání informace bylo nezákonný m zásahem (i nekonání může být nezákonný zásah)
 - II. zakázal správnímu orgánu, aby pokračoval v porušování žalobcova práva (*tj. zakázal pokračování nezasílání)

Účastenství

- ▶ Pokoušet se přihlašovat se jako účastníci řízení
 - ▶ Žalovat proti rozhodnutím

Žaloba

- ▶ Možnost podat žalobu přímo proti územnímu (jinému) rozhodnutí, aniž by spolek byl účastníkem řízení
- ▶ § 65 odst. I soudní řád správní: *Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen... rozhodnutím správního orgánu, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí.*
- ▶ *Zejm. spolek z místních občanů (popř. vlastníků nemovitostí): Fyzické osoby, pokud se sdruží do občanského sdružení (spolku), jehož účelem podle stanov je ochrana přírody a krajiny, mohou své právo na příznivé životní prostředí, zakotvené v čl. 35 Listiny, realizovat i prostřednictvím tohoto spolku.*
 - ▶ I. ÚS 59/14)

K účasti spolků

- ▶ Je třeba mít na paměti, že smyslem zapojení občanských sdružení do rozhodování orgánů veřejné správy je umožnění kvalifikované účasti veřejnosti v procesech, které se týkají životního prostředí...
- ▶ Od konstatování, že práva vztahující se k životnímu prostředí přísluší jen osobám fyzickým ... dospěl Ústavní soud k závěru, že "*... v demokratickém právním státě je životní prostředí hodnotou, jejíž ochrana má být realizována za aktivní participace všech složek občanské společnosti, včetně občanských sdružení a nevládních organizací, které mají povahu právnických osob. Diskurs v rámci otevřené společnosti, realizovaný případně též právními prostředky a v řízení před soudy, je pak účinnou zárukou ochrany přírodního bohatství státu (čl. 7 Ústavy).*" (usnesení ze dne 28. 6. 2005 sp. zn. I. ÚS 486/04).
- ▶ I As 176/2012 - 130, 19. 08. 2014, Nejvyšší správní soud

Územní řízení

▶ Účast sousedů – vlastníků

- ▶ Ale – uplatňují jen námitky směřující k dotčení vlastnického práva, do jisté míry se mohou zvláště ve městě překrývat
- ▶ „Neurčitý právní pojem »přímo dotčen na vlastnickém právu« může být naplněn i při dotčení vlastníka zvýšenou hlukovou hladinou nebo jiným znečištěním způsobeným intenzitou dopravy v důsledku rozhodnutí o umístění velkoskladu, který bude zásobován denně přijíždějícími a odjíždějícími kamióny pohybujícími se tak v bezprostřední blízkosti jeho nemovitosti.“
 - ▶ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2008, čj. I As 16/2008-48

- ▶ Pokud při umístění stavby v území bude **dotčeno právo vlastníka nemovitosti na příznivé životní prostředí**, stane se tato třetí osoba účastníkem řízení podle § 34 stavebního zákona z roku 1976. Třetí osoba je tak v řízení o umístění stavby **oprávněna namítat, že pro danou stavbu nebyl vydán souhlas orgánu ochrany přírody se zásahem do krajinného rázu, neboť změnou krajinného rázu může být dotčena na právu pokojně užívat svůj majetek, jehož součástí je i právo na to, aby poměry území, v němž se tento majetek nachází, byly změněny pouze v zákonných mezích a zákonným způsobem.**
 - ▶ Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12.09.2008, čj. 2 As 49/2007 - 191
-

Nahlížení do spisu

- ▶ Spis: Nahlížet, pořizovat kopie, výpisy
- ▶ V každé věci
- ▶ § 38 správní řád:
 - ▶ *Jiným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li **právní zájem nebo jiný vážný důvod** a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.*
 - ▶ Podat žádost o nahlížení
 - ▶ Zájem prokázat:
 - ▶ *Žádostí o informování*
 - ▶ *Stanovami*
 - ▶ *Usnesení – žaloba*

Z judikatury:

- ▶ Každé omezení práva nahlížet do spisu dle § 38 správního řádu z roku 2004 musí být proporcionální k zájmu, který je odepřením tohoto práva chráněn. Důvodem pro odepření nahlédnutí do spisu není hodnocení osoby žadatele či chování účastníků správního řízení od skončení řízení ani pouhé eventuální (hypotetické) porušení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.
- ▶ Rozsudek Krajský soud v Českých Budějovicích, sp. zn. I 40/2009, 5. 3. 2010

Z judikatury

- ▶ Pro posouzení existence (prokázání) právního zájmu na nahlédnutí do spisu podle § 38 odst. 2 správního řádu z roku 2004 je vedle kupř. aktivity žadatele ve správním řízení (byť v něm nebyl účastníkem) významná právě i "pozice" žadatele ve vztahu k otázkám, jež byly ve správním řízení řešeny.
 - ▶ Krajský soud v Brně, 62 Af 18/2013, 17. 4. 2013

Právo na informace

- ▶ Využívat – zákon č. 106/1999 Sb. a zákon č. 123/1998 Sb.
- ▶ Získat informace za spisů (nejde o nahlížení podle § 38 - nejlépe ne celý spis, ale konkrétní dokumenty)
 - ▶ Usnesení o odmítnutí nahlížení do spisu - odvolání
- ▶ Informace o zásazích

Účast obcí

- ▶ Využívat práv občanů obce
- ▶ Chrání zájem obce a občanů obce
 - ▶ **Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.**" (§2, odst.2 zákona o obcích)
- ▶ Účastní se územních řízení
 - ▶ Procesy na úrovni obce zdlouhavé – krátký čas na vyjádření se v územní řízení
 - ▶ Rada x zastupitelstvo (jak často se schází)
 - ▶ Referendum
 - ▶ Složitě, časově náročné, nezaručen výsledek (zejm. účast)

Připravované publikace

- ▶ Občanův průvodce po územním plánu
- ▶ EIA
- ▶ Územní řízení a povolování staveb
- ▶ Kácení dřevin
- ▶ www.arnika.org
- ▶ <https://zmenyprahy.cz/>

Poděkování

- ▶ Děkuji za pozornost.
- ▶ Mgr. Vendula Zahumenská, Ph.D.

